

СПРАВА «БУДІВЕЛЬНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ГРУПА 1» ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF BUDIVELNO INVESTYTSIYNA GRUPA 1 v. UKRAINE)

(Заява № 56903/10)

Стислий виклад рішення від 11 січня 2024 року 17 грудня 2020 року

Європейський суд з прав людини (далі – Європейський суд) ухвалив рішення за заявою № 56903/10, у якому констатував порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції у зв'язку з покладенням на підприємство-заявника надмірного індивідуального тягаря через рішення органів місцевого самоврядування скасувати своє попереднє рішення про передання земельної ділянки в оренду підприємству-заявнику для цілей будівництва та надати цій ділянці статус скверу, а також у зв'язку з тим, що національні суди, відмовляючи у задоволенні позову підприємства-заявника про відшкодування шкоди, не забезпечили належний баланс між приватними інтересами та відповідними інтересами суспільства та не навели достатнього обґрунтування у своїх рішеннях. Європейський суд зазначив, що питання застосування статті 41 Конвенції не було готове до вирішення та було відкладено. Європейський суд запропонував Уряду та підприємству-заявнику протягом трьох місяців надати свої письмові зауваження з цього питання та, зокрема, поінформувати про досягнення сторонами будь-якої угоди щодо цього. Угоди між підприємством-заявником та Урядом досягнуто не було. Вони надали свої зауваження. Підприємство-заявник повторило свої вимоги, подані на стадії розгляду справи по суті, і висунуло нові вимоги, а саме: в якості відшкодування матеріальної шкоди, яка включала 57 202 743,63 українських гривень (далі – грн) збитків, які, як стверджується, були понесені у зв'язку з невиконанням підприємством-заявником своїх зобов'язань за інвестиційним договором, укладеним з іноземним інвестором і 11 689 920 доларів США (далі – доларів) втраченого прибутку; справедливу сатисфакцію моральної шкоди підприємство-заявник просило визначити на засадах справедливості; 10 000 доларів та 63 604 гривні в якості компенсації судових та інших витрат. Додатково підприємство-заявник вимагало: 13 452 089 доларів в якості відшкодування за втрату права на оренду відповідної земельної ділянки; 3 000 доларів в якості компенсації витрат на правову допомогу, понесених під час зазначеного провадження у Верховному Суді; 139 488 грн в якості компенсації витрат на послуги експертів, понесених під час провадження щодо справедливої сатисфакції. Щодо відшкодування збитків, понесених у зв'язку з неможливістю підприємством-заявником виконати свої зобов'язання за інвестиційним договором, Європейський суд зауважив, що штраф інвестору не був сплачений, а також, що у зв'язку з цим не було відкрито виконавче провадження. Отже, не можна сказати, що підприємство-заявник зазнало будь-яких фактичних збитків у зв'язку з цим. За цих обставин Європейський суд вирішив не присуджувати жодної суми за цим пунктом. Розглянувши вимоги підприємства-заявника щодо відшкодування втраченого прибутку, Європейський суд не

погодився із застосованим у звіті приватного оцінювача, наданого підприємством-заявником, підходом до оцінки втраченого прибутку, однак зауважив, що підприємство-заявник втратило реальну можливість отримати прибуток внаслідок порушення, встановленого у цій справі. Беручи до уваги велику кількість відповідних непередбачуваних обставин і неможливість кількісно точно обрахувати збитки підприємства-заявника, Європейський суд вирішив ухвалити рішення на засадах справедливості та присудив підприємству-заявнику 100 000 євро за цим пунктом. Розглянувши додаткову вимогу підприємства-заявника щодо відшкодування за втрату права на оренду відповідної земельної ділянки, а також звіт приватного оцінювача щодо цієї вимоги, Європейський суд дійшов висновку, що здійснений у звіті обрахунок не стосується конкретної ситуації підприємства-заявника, а тому є невідповідним і відхилив вимогу підприємства-заявника за цим пунктом як необґрунтовану. Щодо моральної шкоди Європейський суд вирішив не присуджувати відшкодування та вказав, що встановлення порушення саме собою становить достатню справедливу сатисфакцію будь-якої моральної шкоди, якої могло зазнати підприємство-заявник. Розглянувши вимоги підприємства-заявника щодо компенсації судових та інших витрат, понесених під час провадження на національному рівні та у Європейському суді, Європейський суд присудив підприємству-заявнику суми у розмірі 1 186 євро та 12 232 євро відповідно.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Постановляє, що встановлення порушення саме собою становить достатню справедливу сатисфакцію моральної шкоди, завданої підприємству-заявнику;
2. Постановляє, що: (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу: (I) 100 000 (сто тисяч) євро в якості відшкодування матеріальної шкоди; (II) 1 186 (одна тисяча сто вісімдесят шість) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися підприємству-заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат, понесених під час провадження на національному рівні; (III) 12 232 (дванадцять тисяч двісті тридцять два) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися підприємству-заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат, понесених під час провадження у Суді; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
3. Відхиляє решту вимог підприємства-заявника щодо справедливої сатисфакції.